

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi, Tamara Chișca-Doneva,

Iuliana Oprea, Oleg Sternioală

judecând recursurile declarate de către avocatul Eduard Iftodii în interesele lui Gulla Iurie,

în pricina civilă la cererea introductivă depusă de Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvabilitate față de Întreprinderea cu Capital Străin „Business-Investiții Pentru Toți” Societate pe Acțiuni,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2016, prin care a fost respinsă cererea introductivă,

CONSTATĂ:

La 23 noiembrie 2015, Gulla Iurie a depus în instanța de insolvabilitate cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate a ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA, invocând în calitate de temei incapacitatea de plată a debitorului.

În motivarea cererii introductive, creditorul a indicat că la 06 februarie 2015, Judecătoria Râșcani mun. Chișinău a pronunțat hotărârea prin care a fost admisă acțiunea înaintată de către Gulla Iurie împotriva ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA privind încasarea salariului și penalității pentru reținerea salariului. S-a încasat de la ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA în beneficiul lui Gulla Iurie cu titlul de salariu suma de 84 000 lei, cu titlu de penalitate pentru reținerea salariului pentru perioada mai 2011 - ianuarie 2013 suma de 87 476 lei și cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 5 000 lei. S-a încasat de la ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA în beneficiul statului taxa de stat 5 144,28 lei. Astfel, debitorul figurează cu o datorie totală în sumă de 17 6476 lei.

Indică creditorul că la 21 august 2015, executorul judecătoresc Catan Tatiana a emis încheierea nr. 129-582/15 privind intentarea procedurii de executare în baza titlului executoriu nr. 2-1398/2015, eliberat de Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, care a fost expediată în adresa debitorului și recepționată de către ultimul la 24 august 2015.

Susține că ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA pînă în prezent nu a achitat sumele scadente.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a creditorului Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA.

În scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului în perioada derulării procesului de insolvență, a fost dispusă aplicarea măsurilor de asigurare corespunzătoare și în calitate de administrator provizoriu fiind desemnat Ciobanu Dorin.

A fost obligat administratorul provizoriu să notifice autoritățile de resort despre aplicarea măsurilor de asigurare în privința debitorului și să prezinte instanței de insolvență un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de debitor, să asigure păstrarea bunurilor debitorului și integritatea lor, să verifice existența temeiurilor de intentare a procesului de insolvență, mărimea și componența masei debitoare, oportunitatea și posibilitățile continuării activității economice a societății precum și să întocmească și să prezinte instanței de insolvență tabelul preliminar al creanțelor (f.d.25-27).

La 10 decembrie 2015, avocatul Eduard Iftodii în interesele creditorului Gulla Iurie a înaintat cerere de concretizare a cererii introductive, solicitând validarea creanței creditorului Gulla Iurie față de debitorul ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA în valoare de 176 476 lei și numirea în calitate de administrator/lichidator al debitorului pe Ciobanu Dorin (f.d.51).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016, a fost respins recursul declarat de avocatul Adrian Berezovschi în interesele ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015 (f.d. 45-48).

La 03 februarie 2016, SRL „Conrep” a depus cerere de alăturare la cererea depusă de către creditorul Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvență față de ÎCS „Business Investiții pentru Toți” SA, solicitând admiterea creanței față de debitor în sumă de 69 000 lei (f.d. 52).

La 04 februarie 2016, avocatul Adrian Berezovschi în interesele ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA în temeiul art. 178 alin. (2) din Legea insolvenței a înaintat cerere de încetare a procesului asupra încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015, motivând că creditorul Gulla Iurie nu a demonstrat incapacitatea de plată a debitorului ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA precum și supraîndatorarea debitorului. Mai menționează că hotărârea judecătorească Rîșcani din 06 februarie 2015 în baza căruia a fost eliberat titlu executoriu a fost contestată în ordin de recurs (f.d.59-60).

La 10 martie 2016, în ședința de judecată avocatul Eduard Iftodii în interesele creditorului Gulla Iurie, a înaintat cerere de concretizare a cererii introductive, solicitând intentarea procesului de insolvență în privința debitorului ÎCS „Business-Investiții Pentru Toți” SA, validarea creanței creditorului Gulla Iurie față de debitor în valoare de 214 435,25 lei cu numirea în calitate de administrator al debitorului administratorul autorizat Ciobanu Dorin (f.d.81-82).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2016, a fost respinsă cererea introductivă a creditorului Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvență față de ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA, ca fiind neîntemeiată.

S-a refuzat intentarea procesului de insolvență față de debitorul ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA.

S-au anulat măsurile de asigurare aplicate față de debitorul ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA odată cu admiterea cererii introductive spre examinare prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2015.

S-a încasat din contul creditorului Gulla Iurie în beneficiul administratorului provizoriu al debitorului Ciobanu Dorin remunerația pentru perioada de observație în sumă de 17 005 lei și cheltuielile suportate în sumă de 269,30 lei (f.d.241- 247).

La 24 martie 2016 creditorul Gulla Iurie a depus recurs nemotivat, iar la 25 mai 2016 a depus recurs motivat împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2016, solicitînd casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie admisă cererea introductivă înaintată.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că, hotărîrile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma normei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 24 martie 2016 este depus în termenul de procedură.

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat ilegalitatea hotărîrii contestate, menționînd că debitorul pînă în prezent nu a executat titlul executoriu emis în baza hotărîrii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 06 februarie 2015.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 26 mai 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Pînă la examinarea recursului, intimatul nu a depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa hotărîrea instanței de insolvență cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel din următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la adoptarea hotărîrii contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci cînd au fost admise încălcări procedurale, iar fondul pricinii a fost cercetat superficial.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

După cum rezultă din materialele pricinii SRL „Conrep” a înaintat cerere de alăturare la cererea inițiată de către creditorul Gulla Iurie, solicitînd admiterea creanței în sumă de 69 000 lei (f.d.52).

Iar din hotărîrea emisă de către Curtea de Apel Chișinău nu rezultă că instanța de insolvență s-a expus asupra cererii supra enunțate.

Or, conform art. 432 alin. (5) CPC, încălcarea normelor de drept procedural se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Prin urmare instanța de insolvență a aplicat eronat și prevederile art. 32 alin. (3) al Legii insolvenței, unde a concluzionat că din lipsă de temei a cererii introductive, creditorul ce a introdus cererea introductivă urmează să suporte cheltuielile de remunerare a administratorului.

Pe când creditorul Gulla Iurie pînă la moment este creditorul ÎCS „Investiții pentru Toți” SA.

Totodată este de menționat că cererea introductivă înaintată de creditorul Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvență față de ÎCS „Business-Investiții pentru Toți” SA a fost respinsă din motiv că nu a fost demonstrată incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 30 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, după judecarea cererii introductive, instanța de insolvență adoptă una din următoarele hotărîri:

a) se constată insolvența debitorului și i se intentează proces de insolvență;

b) se constată insolvența debitorului și i se intentează procedură simplificată a falimentului;

c) se intentează procedură accelerată de restructurare a debitorului;

d) se respinge cererea introductivă și se refuză intentarea unui proces de insolvență față de debitor.

După cum urmează din hotărîrea contestată, instanța de insolvență a aplicat prevederile lit. d) evocate supra, care acordă împuterniciri de respingere a cererii introductive și de refuz în intentarea unui proces de insolvență față de debitor, reținînd drept temei faptul că debitorul deține bunuri ce pot fi urmărite în vederea stingerii creanței creditorului, astfel lipsind temeiul de intentare a insolvenței – incapacitatea de plată.

Analizînd circumstanțele speței prin prisma normelor legale care reglementează această fază a procesului, Colegiul conchide că instanța de insolvență la adoptarea soluției a preluat argumentele invocate de debitor precum că nu se află în incapacitate de plată.

Or, aceste concluzii sunt pripite, deoarece derivă din examinarea superficială a împrejurărilor ce permit constatarea existenței sau lipsei temeiului intentării insolvenței.

Astfel, după cum atestă actele cauzei, administratorul provizoriu Ciobanu Dorin a prezentat instanței de insolvență raportul său privind exercitarea funcțiilor în cadrul procedurii provizorii, în care a concluzionat că debitorul se află în incapacitate de plată și constituie temei pentru intentarea procesului de insolvență față de ultimul (f.d.90, vol. I).

Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei.

(2) Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului.

(3) Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

După cum rezultă din materialele cauzei, creditorul care a înaintat cererea introductivă a invocat temeiul general (incapacitatea de plată) de intentare a

insolvabilității, iar administratorul provizoriu a constatat existența acestui temei.

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) din din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, instanța de insolvabilitate hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procedurii de insolvabilitate sau asupra respingerii cererii introductive.

(3) Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvabilității și instituie, după caz, comitetul creditorilor.

Pornind de la prevederile legale evocate supra, Colegiul reține că, la adoptarea hotărârii în urma judecării cererii introductive, instanța de insolvabilitate apreciază circumstanțele invocate de titularul cererii introductive și cele constatate de administratorul provizoriu și, în funcție de existența sau inexistența temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate, adoptă una din soluțiile enumerate la art. 30 alin. (4).

Or, contrar normelor legale descrise supra, instanța de insolvabilitate nu a supus aprecierii temeiul de insolvabilitate constatat de administratorul provizoriu în raportul său, însă a decis respingerea cererii introductive și refuzarea în intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎCS „Business Investiții pentru Toți” SA.

În acest sens, concluziile instanței cum că debitorul are bunuri care pot fi urmărite, sunt lipsite de suport legal, deoarece din materialul probator nu rezultă că creanța înaintată de către Gulla Iurie a fost stinsă. Or, cautiunea introdusă de debitor nu constituie și nu poate fi interpretată drept o executare a obligației prin plată, căci constituie doar o garanție viitoare, mai ales în situația în care procedura de executare intentată de creditor este suspendată.

Mai mult de cât atât faptul că debitorul deține două bunuri și un mijloc de transport fără a fi reflectată valoarea lor, nu determină și nu confirmă capacitatea de plată a ÎCS „Business Investiții pentru Toți” SA.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) și (2) al Legii insolvabilității, componența și mărimea obligațiilor debitorului sînt cele existente la momentul depunerii-cererii introductive, dacă legea nu prevede altfel. La determinarea temeiurilor de insolvabilitate se iau în calcul: a) mărimea obligațiilor pecuniare, d) mărimea obligațiilor la bugetul public național prevăzute de lege.

Astfel, Colegiul conchide că, la stabilirea mărimii obligațiilor debitorului cât și la aprecierea temeiului de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate trebuie să țină cont de masa debitoare a ÎCS „Business Investiții pentru Toți” SA; mărimea tuturor obligațiilor pecuniare și de mărimea obligațiilor la bugetul public național.

Colegiul apreciază critic concluzia instanței de insolvabilitate privind solvabilitatea debitorului în baza unui raport al administratorul provizoriu, incomplet.

Cu referire la capitolul dat este de menționat că ÎCS „Business Investiții pentru Toți” SA a acționat cu rea-credință față de administratorul ce a fost desemnat de către instanța de judecată și nu a transmis toate documentele necesare pentru ca ultimul să aibă posibilitatea reală de a întocmi un raport obiectiv față de societate.

În acest sens, Completul de judecată conchide că, instanța de insolvabilitate a interpretat în mod eronat legea în ce privește incapacitate de plată a debitorului, soluția de respingere a cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate, nefiind completă și obiectivă, și/sau bazată pe probe concludente.

În consecință, Colegiul concludă că, instanța de insolvență nu a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție v-a admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență într-un alt complet.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul Eduard Iftodii în interesele lui Gulla Iurie.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2016, în pricina civilă la cererea introductivă depusă de Gulla Iurie privind intentarea procesului de insolvență față de Întreprinderea cu Capital Străin „Business-Investiții Pentru Toți” Societate pe Acțiuni și remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, Judecătorul	/semnătura/	Tatiana Vieru
Judecătorii	/semnătura/	Valentina Clevadi
	/semnătura/	Tamara Chișca-Doneva
	/semnătura/	Iuliana Oprea
	/semnătura/	Oleg Sternioală
Copia corespunde originalului		Judecător Tatiana Vieru